

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, Olim S. Congregationis Indicis Consvltoris, &
insignis Ecclesiæ Vimaraneſis Theſaurij maioris, Demvm
Episcopi Vgentini, Et A Consiliis ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1655

XX. De Sacræ Communionis dispensatione per Parochos facienda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98569)

Italiam in vim privilegiorum, aut confirmationum eiusmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps forte obtinebunt, posse quemquam absolueri ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci referuatis; at si secus egerint, absolutiones nullas a que irritas fore, & esse. Ab aliis vero casibus, & censuris, si quidem Regulares habent à Sede Apostol. absolueri facultatem, illam extra Italiam minimè sublatam fuisse, iisdem Sacra Congreg. Decretis hac de re editis iussu S. mem. Clem. VIII. Quam S. Congreg. sententiam Sanctitas sua ad se relata approbavit, mandauitque ab omnibus, ad quos pertinet, inuiolabiliter obseruari. Rome 17. Nouembris 1628. Fr. A. Cardin. S. Honufrij. P. Fagnanus Secret.

CAPVT XX.

De Sacra Communionis dispensatione per Parochos facienda.

SUMMARIVM.

- 1 Sacerdotibus quibuscunque ex Christi institutione competit ordinaria potestas administrandi Sacram Eucharistiam Christiano populo.
- 2 Sacerdotes licite non administrant Sacram Eucharistiam nisi habeant ordinariam, vel delegatam iurisdictionem ad hoc Sacramentum administrandum, excepto necessitatis casu.
- 3 Diaconus absente Sacerdote, in casu necessitatis, Sacram Communionem deferre poterit.
- 4 Diaconi iam hodie ex usu, & consuetudine Ecclesie, & ob Sacerdotum copiam nullo modo administrare possunt Sacram Eucharistiam, nisi existente grauissima causa, & interueniente urgente necessitate.
- 5 Excommunicatus non potest distribuere Eucharistiam, nec eam deferre ad infirmos.
- 6 Sacerdos simplex de licentia Parochi licite valet Sacramentum Eucharistie in Ecclesia Parochiali ministrare, etiamsi ab Episcopo non sit expositus ad Sacramenta ministranda.
- 7 Regulares, qui Sacram Communionem sine Parochi speciali licentia ipsius subditis ministrare præsumpserint, excommunicationis incurrunt sententiam ipso facto, per Sedem Apost. dumtaxat absolueri.
- 8 Regulares obtinent priuilegia post Clem. 1. de priuilegiis, ut non requisita licentia Parochi omnibus Christi fidelibus Sacram Eucharistiam in suis Ecclesiis per se, vel per alios Sacerdotes seculares in illis ministrantes, administrare possint.
- 9 Religiosi, qui in partibus Indiarum de licentia Hispaniarum Regum Sacramentum Eucharistie administrant, nullo modo incidunt in excommunicationem. Clem. 1. de priuilegiis.
- 10 Religiosi vigore suorum privilegiorum an possint sine Parochi licentia administrare populo Sanctissimam Eucharistiam? ostenditur.
- 11 Sacerdotes Regulares tempore Paschatis non possunt ministrare Eucharistiam secularibus, ut adimpleant præceptum Ecclesiasticum annuæ Communionis.
- 12 Parochiani satisfaciunt præcepto annuæ Communionis si communicarent in Ecclesia Cathedrali, vel Episcopum adirent pro huiusmodi Sacramento suscipiendo.
- 13 Parochus suis subditis Eucharistiam ministrare debet, quando illi ex obligatione communicare debent.
- 14 Præcepto annuæ Communionis quo tempore satisfieri possit? ostenditur.
- 15 Parochus tenetur Eucharistiam ministrare quoties p[er] subditi eam rationabiliter petunt.
- 16 Eucharistia in die Parasceues non est distribuenda aliis quàm infirmis.
- 17 Parochus Eucharistiam ministrans in peccato mortali an peccet mortaliter? ostenditur.
- 18 Præceptum Ecclesiasticum annuæ Communionis obligat omnes fideles utriusque sexus, postquam ad annos discretionis peruenerint.
- 19 Parochus communicare non potest perpetuo, & absolute, fatuos, sed tantum semifatuos, & non continuo amentes, tempore, quo habent dilucida intervalla.
- 20 Peccatoribus notoriis Eucharistia administranda non est.
- 21 Peccator notorius dicitur, qui manifestus est, vel per sententiam, vel per confessionem factam in iudicio, aut per euidentiam rei quæ nulla tergiversatione celari potest.
- 22 Peccatores occultos à Communionem, quàm petunt, repellere non potest Parochus, licet ipsis in Confessione absolutionem non dederit.
- 23 Viatores Eucharistiam sumere valent in ea Parochia, in qua tempore Paschatis reperiuntur.
- 24 Parochus, qui Missa sacrum non fecit, sibi ipsi potest Eucharistiam ministrare.
- 25 Laicus non potest Eucharistiam per se sumere, nisi in necessitate extrema mortis, & in absentia Sacerdotis.
- 26 Sacerdotes quando communicant an teneantur induere stolam?
- 27 Eucharistiam pro communicandis infirmis debet Parochus sub fidei custodia, & in loco decenti conservare.
- 28 Pyxides due in Sacratio tenendæ, quarum una conseruetur sanctissimum Sacramentum, in altera deferatur ad infirmos.
- 29 Lampas ante sanctissimam Eucharistiam nocturne, diuque ardere debet.
- 30 Parochus tenetur ad manutenendum oleum lampadis sanctissimi Sacramenti, sed obseruari

seruari debet consuetudo quod populus faciat hos sumptus.

- 31 Onus deferendi ad infirmos S. Eucharistiam est de pertinentibus ad curam animarum.
- 32 Parochus quo habitu, & decentia S. Eucharistiam deferre debeat ad infirmos ostenditur.
- 33 Eucharistia non est per plateam, in qua habitant Iudai deferenda.
- 34 Eucharistia ad egrotos etiam de nocte deferri debet, si necessitas suadeat.
- 35 Parocho licitum est summo mane ante lucem notabiliter Missam dicere pro communicando infirmo iam morituro.
- 36 Parocho non licet iterum eadem die celebrare quando non adest particula consecrata pro communicando infirmo iam morituro, nec est alius, qui celebret.
- 37 Eucharistiam non ieiuno dare licitum est ob solam necessitatem.
- 38 Eucharistiam, qui semel in mortis periculo constitutus per modum viatici accepit, perseuerante eodem periculo potest iterum accipere per eundem modum viatici.
- 39 Parochus non habens copiam Confessarii, praemissa contritione, poterit celebrare ad communicandum infirmum.
- 40 Parochus non potest celebrare post cibum ad communicandum infirmum, qui est in articulo mortis.
- 41 Parochus ratione necessitatis potest Eucharistiam administrare per modum viatici infirmo non ieiuno existenti in mortis articulo, non tantum semel, sed iterum, ut n. 42.
- 43 Infirmo deliranti potest Parochus praebere viaticum, si illud tempore usus rationis expresse petiisset, modo non sit periculum irreuerentiae.
- 44 Eucharistia ad egrotum adoranda deferri non debet, si eam ob rursim, aut alias sumere non potest pro viatico.
- 45 Parochus non potest praebere viaticum sub specie vini, si infirmus non possit deglutire sub specie panis.
- 46 Parochus non tenetur Eucharistiam deferre ad infirmum prope moriturum, si timeat fore ut eam non possit illi ministrare, nisi valde festinanter currat.
- 47 Pestis tempore debet Parochus infirmos propria manu, & non aliquo instrumento communicare.
- 48 Interdicti localis tempore potest Parochus S. Eucharistiam quatenus viaticum morientium ministrare, non tantum semel, sed quoties expedierit, cum pompa, & solemnitate consueta, ut num. 49.
- 50 Tabernaculum sanctissime Eucharistiae non est deferendum Sacerdotum humeris, sed manibus tantum celebrantis, non obstante quavis contraria consuetudine.
- 51 Parochus ruralis ferens Communionem infir-

mo longè distanti, non potest ire equo, nisi consuetudo loci id permetteret, & equus esset mansuetus.

- 52 Claus custodia sanctissimi Sacramenti cui tradenda in feria quinta in Cena Domini.

QUAMVIS ex Christi institutione Sacerdotibus quibuscunque competat ordinaria potestas administrandi Sacram Eucharistiam Christiano populo, ut desumitur ex cap. peruenit, de consec. dist. 2. Concil. Trid. sess. 13. cap. 8. & docent Syluest. in Sum. verb. Eucharistia 3. q. 4. Henric. etiam in Sum. lib. 8. cap. 54. & alij citati à Paul. Laymann in Theologia moral. lib. 5. tract. 4. cap. 7. n. 1. nouissime Trullench. in praxi resolut. Sacram. lib. 3. c. 7. d. 1. n. 2. & 6. † tamen id licite non faciunt, nisi habeant ordinariam, vel delegatam iurisdictionem ad hoc Sacramentum administrandum; quia dispensatio Sacramentorum, praesertim huius, quo fideles spiritualiter pascuntur, est proprium munus Pastoris, quod proinde nemo alius sine illius commissione usurpare debet: Ita Vasq. disp. 2. 19. c. 2. Vgolin. de officio Episcopi, c. 15. §. 7. n. 1. Bonac. de Sacram. disp. 4. quest. 5. punct. 1. n. 4. Paul. Laymann d. c. 7. n. 3. in princ. Tamburin. de iure Abbatum, tom. 2. disp. 5. question. 1. Machado en su perfecto Confessor. lib. 4. p. 2. trat. 2. docum. 12. Trullench. d. dub. 1. n. 7. quia tenentur Fideles, ut praecceptum annuae Communionis adimpleant, Eucharistiam suscipere de manu proprii Pastoris, aut alterius, qui vicem eius gerat, seu de eius facultate, Suar. ad 3. p. quest. 80. art. 11. disp. 70. sect. 2. excepto eo necessitatis casu, quo infirmus in mortis articulo constitutus communicandus est tunc enim si proprius Sacerdos absit, vel praesens non possit Sacram Communionem deferre, nolit etiam alteri committere per iniquitatem, tunc † quilibet alius Sacerdos secularis, vel Regularis, eo autem absente etiam Diaconus deferre poterit per licentiam, quam ipsi sacri Canones, & praesumpta voluntas Superioris in tali casu tribuunt; sic per text. in c. presente dist. 94. docent Henric. de cap. 54. §. 2. & cap. 55. §. 1. Card. Tolet. in instr. Sacerdot. lib. 2. cap. 28. Fr. Ludou. Miranda in man. Pralator. tom. 1. quest. 42. art. 3. & 8. Zambran. de casibus in articulo mortis cap. 3. dub. 7. num. 6. Chapeauille de modo ministrandi Sacramenta tempore pestis, cap. 4. quest. 5. Paul. Laym. d. cap. 7. num. 2. in fine. Fagundez in quinque Ecclesie praecept. prae. 3. lib. 3. cap. 2. num. 20. & 21. Fusc. de Visit. lib. 1. cap. 5. n. 10. Gratian. discept. forens. cap. 412. à n. 4. nouiss. Hieron. Roderic. in compend. quest. Regul. resol. 126. n. 7. Trullench. d. dub. 1. n. 7.

Iam verò ex usu, & consuetudine Ecclesiae Diaconi nullo modo administrare pos-

O 4 sunt

sunt hoc Sacramentum ob Sacerdotum copiam, & multitudinem, nisi existente grauis-
sima causa, & interueniente urgente neces-
sitate, vt est articulus mortis, & de mandato
Episcopi, siue Presbyteri, vt aduertunt Suar.
tom. 3. ad 3. p. S. Thom. quest. 82. art. 3. disp. 72.
sect. 2. Bonac. d. puncto 1. num. 5. Posseuin. di-
cto tract. de officio Curati, cap. 8. num. 43. Squil-
lante de obligat. cleric. p. 1. n. 155. Ludou. Mi-
rande d. quest. 42. art. 8. Ludou. à sancto Ioan-
ne de administ. Sacram. tit. 4. de Commun. num.
22. cum seqq.

5 Vtrum autem, & quando Sacerdos cre-
dere teneatur pœnitenti dicenti se habere li-
centiam à proprio Parocho, vt illi ministret
Sacramentum Eucharistiæ, colliges ex iis,
quæ suprà adduximus *cap. 18. num. 30.* Paro-
chus excommunicatus non potest distribu-
re Eucharistiæ in Ecclesia, nec eam defer-
re ad infirmos; contraueniendo enim pec-
cat mortaliter, & fit irregularis, cum sit sa-
crum, & proprium ministerium ratione sui
Ordinis; sed in extrema necessitate poterit
excommunicatus contritus Eucharistiæ in-
digenti ministrare, si non sit alius, qui mini-
stret; nam potest esse, vt per illud Sacramen-
tum recipiat primam gratiam, quam antè non
habebat; ita Nau. *in man. cap. 22. num. 4. Suarez*
tom. 5. de censur. disp. 11. sect. 1. num. 17. Squillante
de oblig. cleric. p. 3. n. 22.

6 De licentia Parochi licite valet simplex
Sacerdos Sacramentum Eucharistiæ in Eccle-
sia Parochiali ministrare, etiamsi ab Episco-
po non sit expositus ad Sacramenta ministran-
da, iuxta formam *Concil. Tridentin.* quia ad id
non est necessaria actualis iurisdictio, seu po-
testas ad absoluendum sicut ad Sacramentum
pœnitentiæ; sed tantum potentia ad distri-
buendum, seu communicandum Sacramen-
tum Eucharistiæ, quam habet simplex Sacerdos.
Vnde hac facultate ministrandi rectè potest
vti quilibet Religiosus Presbyter; quia in
Concilio Tridentin. non aufertur à Sacerdoti-
bus simplicibus hæc potestas, si habent ad id
licentiam à Sede Apostol. aut Parocho. Ita
Fr. Emman. *quest. Regul. tom. 1. q. 56. artic. 7.*
Suarez *in 3. part. disput. 72. section. 1. concl. 1.*
Hieronym. Roderic. *in compend. quest. Regul.*
resol. 126. num. 6. Bauny tractat. 10. de Parochis, q.
22. Hieron. Garcia in sua sum. morali tractat. 3.
diffic. 4. dub. 4. num. 40. vbi n. 43. post Nauarr.
Azor. Reginald. Mirand. & alios resoluit posse
Parochum licentiam Parochiano cōcedere, vt
præceptum annuæ Confessionis & Commu-
nionis in Paschate adimpleat, eas recipiendo
ab aliquo Religioso in Ecclesia sui conuentus:
& n. 44. post Beiam, Cordub. Medin. Fagund.
& alios tenes posse Parochum hoc Sacramen-
tum suis Parochianis administrare in Regula-
rium Ecclesiis de earum Superioris licentia.

Regulares, qui Sacram Communionem
sine Parochi speciali licentia ipsius subditis
ministrare præsumperint, excommunicatio-
nis incurrunt sententiam ipso facto, per Se-
dem Apostol. dumtaxat absoluendi, vt pro-
bat. *Clement. 1. de priuileg. & tradunt Henric.*
in Sum. lib. 13. cap. 40. § 4. Fr. Emman. quest. Re-
gul. tom. 1. q. 56. art. 1. Gambar. de casib. referu.
c. 7. n. 3. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 12. c. 13. qu. 5.
Mar. Alter. *de censur. disp. 22. capit. 3. dub. 3.*
Villalob. *tom. 1. sum. tract. 1. diffic. 25. numer. 2.*
nouissimè Hieron. Roderic. *in compend. quest.*
Regul. resol. 127. n. 1. Bonac. de Sacram. disp. 4.
q. 5. punct. 1. num. 8. vbi numer. 9. subdit censu-
ram hanc ab iis non incurri, qui bona fide ad-
ministrant ex ignorantia excommunicatio-
nis; vel probabiliter credunt Pastores ratam
habitos huiusmodi administrationem: & n.
10. credit excusandos Religiosos commu-
nicanes in articulo mortis, cogente scilicet
necessitate, infirmos sine licentia proprii Sa-
cerdotis: & n. 11. ait excommunicationem
non extendi ad alios Sacerdotes, sed solum
ad Religiosos, latè Trullench. in exposit. De-
calogi lib. 3. cap. 5. dub. 2. num. 8. vbi intelligit se-
clusis Religiosorum priuilegiis circa Confessio-
nem, & Communionem, & nisi ipsi Religiosi
sint Parochi, aut nisi adsit necessitas, vel nisi
de ipsius Parochi licentia; & in praxi reso-
lut. Sacram. lib. 3. c. 7. dub. 1. n. 8. & 9. Iul. La-
uor. de Indulg. p. 2. c. 21. n. 24. Filliuc. in quest.
moral. tractat. 15. n. 184. cum multis sequentibus.
Sanch. *de Matrim. lib. 3. disput. 23. numer. 17.*
vbi limitat si ministrent alieno Religioso sine
licentia sui Prælati, latè Ludou. Miranda *d.*
tom. 1. q. 42. art. 1. vbi addit quod si Parochus
aliquis det licentiam sibi subdito vt à quo-
cunque Sacerdote possit Sacram Commu-
nionem sumere, haud dubium est quod pos-
sit eam etiam recipere à Religioso, & re-
spectu illius sit quasi specialis, & illum in hac
parte sequuntur Miranda *d. q. 42. artic. 1. Hieron.*
Roder. *vbi suprà, resol. 109. num. 5. & ad-*
dit Fr. Emman. *in loco citando paulo inferius*
sufficere licentiam obtentam ab Episcopo, &
multò melius, atque potior ratione si à Sum-
mo Pont. cum illi secundum Ius, & sacros
Canones dici possint, & debeant Parochi
suarum diocesium, & Ecclesiarum, & Sum-
mus Pontifex totius vniuersalis Ecclesiæ: &
artic. 7. resoluit ad ministrandum Eucharis-
tiæ Sacramentum non sufficere licentiam
parochi excommunicati, in tantum vt mini-
strantes cum tali licentia incidant in excom-
municationem dictæ Clem. 1. nisi forsan eos
ignorantia excuset, idque faciant bono zelo,
& animo ducti, existimantes prædictum pa-
rochum non esse excommunicatum, aut eo
non obstante prædictam licentiam potuisse
sibi dare.

post

8 Post dictam *Clem. 1.* aliqua sunt concessa privilegia Regularibus, siue Religiosis, vt non requisita licentiâ Parochi omnibus Christi fidelibus sacram Eucharistiam in suis Templis per se, vel per alios Sacerdotes ministrare possint, & hac de re privilegiorum Nicolai V. Sixti I V. & Leonis X. meminere Ludou. Miranda d. g. 42. art. 1. Tamburin. de iure Abbatum tom 2. disp. 5. q. 3. Portel. in dub. Regul. verb. Sacramentorum administratio, n. 8. Hieron. Roderic. resol. 127. n. 2. non tamen possunt ingredi Parochiam alterius, quo Eucharistiam Fratribus, ac Sororibus tertij Ordinis tribuant; ex Leone X. in Concil. Lateranen. exceptis foeminis virginales, seu virgines castitatem sub præfato modo viuendi promittentibus, quia tales gaudent omnibus privilegijs Fratrum, quod non est per Concil. Trid. reuocatum, aut innouatum Ita Fr. Emman. tom. 1. quest. Regul. q. 56. art. 10. Hieron. Roder. in compendio quest. Regul. resol. 127. n. 13. Vgolin. de officio Episcopi, c. 20. §. 11. num. 4. Valent quoque Regulares idipsum committere alijs Sacerdotibus secularibus in suis Ecclesijs ministrantibus, ex privilegio Iulij II. concessio Fratribus Ordinis Minimorum, vt in Ecclesijs suis, quoties opus fuerit, possint ministrare, & ministrari facere Sacramentum Eucharistiae curialibus, mercatoribus, peregrinis, & transeuntibus, ac alijs quibuscunque personis: huius privilegij meminerunt Cordub. in addit. ad compend. verb. Communicare. Medina in sua instructione Confessor. lib. 1. c. 11. §. 3. Tamburin. d. disput. 5. q. 4. Ioann. à Cruce de statu Relig. lib. 2. c. 5. dub. 3. conclus. 3. Ludou. Miranda d. g. 42. art. 4. concl. vnic. vbi addit non esse necessarium quod huiusmodi Presbyteri seculares sint expositi, & approbati ab Episcopo, vt in Religiosorum Monasterijs possint Eucharistiae Sacramentum ministrare; quia non est eadem ratio de Sacramento Pœnitentiæ, & administratione Eucharistiae, quia in illo administrando multo maior sufficientia requiritur, quam in isto, quod solummodo consistit in applicando Sacramentum consecratum ad vsum recipientis, siue communicantis; quod etiam tradit Hieron. Roder. vbi sup. resol. 126. n. 2. & 6. & subdit Fr. Ludou. Miranda cit. loco art. 6. concl. 1. † Religiosos, qui in partibus Indiarum de licentia Hispaniarum Regum fidelibus ibidem existentibus, & infidelibus ad fidem se conuertentibus Sacramentum Eucharistiae administrant, nullo modo incidere in excommunicationem d. Clem. 1. quamvis id faciant sine licentia Parochorum, de quo etiam Hier. Roder. vbi supra, resol. 109. n. 1. & resol. 127. n. 10.

10 Questio est dubia, an sine Parochi licentia possint Religiosi privilegia habentes, de

quibus supra meminimus, ipso die Resurrectionis Dominicae Sacram Eucharistiam ministrare Parochianis, iis videlicet, qui existimantur Parochiae satisfecisse, vel postea satisfacturi? In qua Nau. in man. c. 2. n. 52. Henriquez d. lib. 8. c. 55. §. 1. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 7. c. 41. q. 7. Trullench. d. lib. 3. c. 5. dub. 2. n. 8. & in d. praxi resol. Sacrament. lib. 3. c. 7. dub. 1. n. 9. negant, quia hoc significant verba Pontificum in dictis privilegijs sub excommunicationis censura prohibentium Regularibus ne sine licentia Parochi extra necessitatis casum in Resurrectionis Dominicae die sacram Eucharistiam ministrent. Eandem sententiam amplexa est Sacra Congr. Concilij, cuius declarationis verba ita se habent: Fuit dubitatum an die Paschali Fratres possint administrare populo Sanctissimam Eucharistiam; S. Congr. censuit non posse, stante quod in privilegio Eugenij IV. hoc eis interdicitur expresse pro illa die. Die 2. Martij 1619. Contrarium verò sustinent Compend. privileg. Societatis Iesv, verb. Eucharistia, §. 2. Emman. Sà in aphorism. verb. Eucharistia, n. 10. Ludou. Miranda d. g. 42. art. 2. concl. 2. Fra. Eman. quest. Regul. tom. 1. q. 56. art. 3. Aegid. de Conink quest. 82. art. ... num. 31. Ioan. à Cruce de statu Religion. lib. 3. c. 5. dub. 4. conclus. 2. Laur. de Peirinis tom. 1. priusl. Minimor. in cons. 1. Iulij II. §. 3. n. 86. Filliuc. tom. 1. tract. 4. c. 9. Lezana in sum. quest. Regul. tom. 1. c. 21. n. 8. Suar. tom. 4. de Religione, tract. 10. lib. 9. c. 3. n. 7. Tamburin. d. disp. 5. q. 3. n. 3. Fagundez in quinque Ecclesijs precepta, prac. 3. lib. 3. c. 2. n. 18. Hieron. Roderic. d. resol. 127. n. 5. Portel. in dub. Regularib. verbo Sacramentorum administratio, n. 5. Diana p. 4. tract. 4. resol. 81. Granadus 3. p. controu. 6. tract. 12. disp. 2. Card. Lugo disp. 18. sect. 2. n. 50. Garcia in sum. moral. tract. 3. disp. 4. dub. 4. num. 31. probabilius censentes non tam verba, quam mentem Pontificum spectandam esse; voluerunt enim Parochis prospicere, vt certi esse possint de suorum subditorum Communionem, si eos videant Paschali tempore in sua Parochia communicantes: si autem Parochiani in Parochia sua semel communicent tempore Paschali, nihil omnino Parochis adimitur, etsi iterum eodem durante tempore Paschali in Ecclesia alia sacram Communionem accipiant. Ita Paul. Laymann. d. c. 7. num. 4. vers. controuersum, vbi in vers. sequenti ad praxim existimat considerandam esse Parochi voluntatem, vtrum is contentus esse videatur, vt Paschali etiam tempore à Regularibus Sacra Eucharistia ministretur, iis videlicet, qui saepe in anno communicantes extra suspensionem esse solent; tunc enim tales personæ, quæ frequenter communicandi in templo Regularium consuetudinem habent, & adduci nequeunt vt in Parochia communicent, ad Sacram Commu

Communione in Templo Regularium admitti possunt ex tacito, vel præsumpto Parochi consensu; sin autem existimetur contrariam esse Parochi voluntatem, vt contentus non sit Paschali tempore Communionem conferri Parochianis suis, iis nimirum, de quibus præsumi non potest in Parochia etiam communicasse, aut communicaturos; tunc Confessarius seuerius præcipere debet pœnitentibus omnibus, vt in Parochia communicent Paschali tempore, deinde quantum fieri potest ipso Dominico die Resurrectionis abstinere debent à Parochianis communicandis, cum ipsis eo die ministratio Eucharistiæ interdicta sit, si Parochi non consentiant.

- 11 Ex quibus colligitur minus posse Sacerdotem Regularem tempore Paschali ministrare Eucharistiam secularibus, vt adimpleant præceptum ecclesiasticum annuæ Communionis, sicut bene resoluunt Nugn. *tom. 1. in 3. p. q. 83. art. 4. concl. 5. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 10. lib. 9. c. 3. n. 8. Portel. in dubiis Regul. tom. 1. verb. Sacramentorum administratio, n. 5. Villalob. in sum. p. 1. tract. 7. dub. 47. n. 4. & inclinare in hanc partem videtur Fagundez in quinque Ecclesiæ, præcepta, præc. 3. lib. 1. c. 5. n. 16. Quamuis contrarium per priuilegia Nicolai V. paul. III. & pij IV. ac aliorum pontificum minus bene teneant Sorb. in compend. priuileg. verb. Communicare, Fr. Emman. qq. Reg. tom. 1. q. 56. art. 3. Ludou. Beja respons. casuum Conscientiæ p. 4. casu 4. Ioan. de la Cruz de statu Relig. lib. 2. c. 1. dub. 4. concl. 3.*

- 12 Animaduertant parochi suos parochianos satisfacere præcepto Ecclesiæ, de quo in d. c. omnis utriusque sexus, si per Bonac. de Sacram. disp. 4. q. 7. punct. 2. n. 11. quâuis in fine contrarium tenere videatur, & per piassec. in praxi Episc. p. 2. c. 3. n. 24. vers. circa festum, per ea, quæ adduxi in tract. de Cononicis, c. 6. de Archipresbytero, n. 20. cum seqq. licet non improbabiler alij teneant communicantem in Ecclesia Cathedrali sine licentia proprii parochi, vel Episcopi non satisfacere præcepto Eucharistiæ sumendæ in paschate à proprio Sacerdote, ex quorum numero sunt Guttier. Canon. lib. 1. c. 27. n. 24. Trullench. d. lib. 3. c. 5. dub. 2. n. 12. Addit Bonac. loco proxime citato quemlibet posse etiam inuito parochio Episcopum adire pro huiusmodi Sacramento suscipiendo, cum illi principaliter commissa sit cura omnium animarum suæ diœcesis, cap. quæcunque, 10. quæst. 1. c. præcipimus, 12. quæst. 1. & idem Bonac. ibidem, n. 10. resoluit laicos inferuientes Religiosis, & degentes in Monasteriis eorum à cura parochorum exemptis posse ibi Communionem sumere tempore paschatis, tum quia sicut ibi possunt sepeliri

inconsultis parochis, ita etiam videntur ibi posse Sacramenta sumere.

Animaduertant etiam parochi quòd indignè, & in peccato mortali Eucharistiam in paschate suscipiens, Ecclesiæ præceptum adimplet; quia licet Eucharistiam indignè recipiens lethaliter peccet; & naturale, ac diuinum ius violet, contra illud, *Sancta sancte tractanda sunt*; attamen in quoad substantiam præceptum Ecclesiæ implet, & Ecclesiasticam legem seruat: Ita Fagundez in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 3. lib. 1. cap. 6. n. 4. Filliuc. in quæst. moral. tr. 3. c. 2. q. 10. Homobon. d. p. 2. q. 51. Villalob. in sum. p. 1. tract. 7. diffc. 42. n. 9. Bonac. d. disp. 4. q. 7. puncto 2. n. 12. Trullench. d. lib. 3. c. 5. dub. 2. n. 13. Lugo disp. 16. sect. 4. n. 83. Machado lib. 2. p. 4. tract. 7. docum. 1. n. 9. Diana p. 3. tract. 4. resolut. 43. Garcia in summa morali, tract. 3. diffc. 4. dub. 4. n. 60.

Non permittant parochi vt communicantes, dum Sanctissimam recipiunt Eucharistiam, demisso vultu quasi in abscondito sint, ne eueniat vt aliquis tanto Sacramento abutendi causa, vel magis venerandigratia, illud secum deferre tentet; nunquam enim hodie id licitum aut permissum esse debet, licet olim liceret, vt aduertit Cardin. Cal. Baron. *annal. Eccles. anno Christi 57. fol. 473. tom. 1. vbi de Eucharistia, quæ deferrebat per itinerantes, & nauigantes, & anno Christi 635. tom. 8. fol. 338. & anno Christi 753. tom. 9. fol. 208. vbi de Eucharistia, quæ solet præcedere Romanos Pont. peregrinantes, Thom. Bozzi. de signis Ecclesiæ Dei, lib. 13. c. 3. col. 4. post med. vbi de Eucharistia mitti solita absentibus, refert Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 3. cap. 492. n. 3. cum seqq.*

Quo verò tempore teneatur Parochus suis ouibus Eucharistiam ministrare, huius loci est inuestigare; & omiſſis prolixis hac in re disputationibus, breuiter resoluendum est ad id obligari, quando subditi debent ex obligatione communicare, hoc est, in paschate, iuxta text. in d. c. omnis utriusque sexus, & cui præcepto satisfacit Communicans in Hebdomada Sancta, vel infra octauam paschæ, sicut docent Quaranta in sum. Bullarj verb. Communio, vbi refert hac de re declarationem Eugenij IV. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 7. cap. 41. q. 2. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Eucharistia, §. 7. Fagundez in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 2. lib. 1. cap. 3. per tot. & præc. 3. lib. 1. cap. 5. Theophil. parochial. part. 4. art. 3. Henriquez in summa lib. 8. cap. 5. §. 1. à princip. vbi refert quòd in pluribus diœcesibus consuetudo extenditur à principio Quadragesimæ, vsque ad decimumquartum diem post pascha: & censuit Sac. Congreg. Concil. sub die 19. Nouembris 1616. posse etiam extendi in longius tempus ex Episcopi, aut parochi dispensa

spensatione rationabili, veluti si timeatur de relapsu in peccatum, si grauitas delicti perpetrati id requirat, aut si causa alicuius forensis expeditionis impediatur. Conscientiæ serenitatem, secundum Galet. in *margarita casuum conscient. verb. Eucharistia sumptionem* Absque causa verò non potest Communicationis in Paschate præceptum adimpleri, anticipando à tertia Dominica Quadragesimæ, vel prorogando ad tertiam Dominicam post Pascha, vt declarauit S. Rituum Congreg. in *vna Granaten. 15. Februarij 1614.*

Quid autem si Parochianus negligentia, vel malitia, aut aliquo impedimento intra legitimum tempus non adimpleuerit præceptum communicandi, an obligatus maneat remoto impedimento statim communicare? Quidam, ex quorum numero sunt Armil. Tabien. Sot. Medina, Greg. de Valentia, Toled. Henriq. Granad. & alij, negatiuam partem tuerentur, dicentes quòd licet hic peccauerit non communicando intra tempus, aliud peccatum non committit si differat vsque ad sequentem annum. Sed contrarium probabilius sustinent Suar. tom. 3. de sacram. disput. 70. sect. 2. vers. dico ergo, & tom. 4. disp. 36. sect. 3. n. 3. Ægid. de Coninck. 3. p. q. 80. art. 11. dub. 4. vbi Nugn. dif. 2. conc. 3. Fagund. præc. 3. lib. 1. c. 6. n. 2. de præceptis Eccles. Filliuc. tract. 4. c. 2. q. 9. n. 58. Layman. lib. 5. tract. 4. c. 5. n. 8. Villalob. in sum. p. 1. tract. 7. diff. 42. n. 8. Gasp. Hurtado disp. 7. de penit. diff. 12. Lugo disp. 16. sect. 4. n. 66. & 67. Diana p. 3. tract. 4. resol. 130. & p. 5. tract. 13. resol. 3. Trullench. d. dub. 2. n. 14.

15 Teneatur quoque Parochus Eucharistiam ministrare quoties pij subditi eam rationabiliter petunt, vt si petant non nimis frequenter; sed quatenus postulat ipsorum conditio, & Sacramenti reuerentia; nam Parocho impositum est onus pascendi oues suas, quod maximè fit verbo, & Sacramentis; nec par est vt paruuli petant panem, & non sit, qui eum illis frangat. Ita Nauarr. in cap. placuit, de Penit. dist. 6. num. 152. Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 29. num. 96. Bonacin. de Sacrament. disp. 4. q. 1. punct. 1. num. 14. Fagundez. d. præc. 3. lib. 3. cap. 3. num. Trullench. in praxi resolut. sacram. lib. 3. c. 7. dub. 1. n. 15. Basse. in florib. Theolog. verbo Parochus 2. Machado en su perſetto Confessor. lib. 4. p. 2. tract. 2. docum. 12. n. 2. & 3. † In die autem Parasceues non est distribuenda Eucharistia alijs, quàm infirmis, vt censuit S. Rituum Congreg. sub die 19. Februarij 1622. Et tenet Francolin. de Horis Canon. cap. 30. num. 12. quicquid post Laym. Tanner. & Hurtad. teneat Diana resol. moral. p. 4. tract. 4. resolut. 237. & Ioan. Sanc. in selectis, disp. 22. num. 20. vbi à principio disput. differit, an sit licitum quotidie Sacram Eucharistiam suscipi à laicis?

17 Priusquam Parochus Eucharistiam administret, si habeat conscientiam peccati mortalis, debet præparare se ad gratiam per Confessionem, vel saltem per contritionem; non peccabit tamen mortaliter sic in peccato mortali ministrans, quia qui ministrat Eucharistiam consecram, non est minister Dei ad iustificationem proximè, sicut in alijs Sacramentis, sed tantum est veluti applicans actiua passiuus: in alijs namque Sacramentis Sacerdos simul conficit, & ministrat Sacramentum, non autem in hoc, non enim est idem conficere, & alijs ministrare; & ideò sic resoluunt Petr. de Lesdem. in sum. p. 1. vbi de Sacrament. in communi, c. 6. concl. 8. diff. 5. Nugn. in 3. part. tom. 1. quæst. 64. art. 6. diff. 1. concl. 2. Petr. de Reyna in summula Sacramentor. tract. 4. num. 6. Valquez in 3. par. tom. 2. disput. 136. cap. 3. num. 38. Ioan. de la Cruz in direct. Conscient. par. 2. q. 4. dub. 3. concl. 1. quos refert, & sequitur Anton. Diana moral. resolut. par. 2. tract. de celebrat. Missarum, resol. 23. & tract. 2. Miscel. resol. 13. in parte Possieui. dicto tract. de officio Curati cap. 5. num. 44. in fine. Sed contrarium, imò Parochum grauitè peccare indignè administrando hoc Sacramentum in peccato mortali, non improbabiler sustinent Valent. tom. 4. disp. 9. quæst. 10. puncto 1. Suar. in 3. par. tom. 3. disp. 16. Ægid. de Coninck de Sacrament. quæst. 64. art. 6. dub. 1. n. 35. Bonacin. in simili tract. disput. 4. quæst. 5. puncto 2. à princ. Filliuc. in question moralibus tom. 1. tract. 4. cap. 9. quæst. 9. num. 271. Villalob. in sum. par. 1. tract. 4. dub. 14. num. 2. Fagundez d. præc. 3. lib. 3. cap. 3. num. 10. ex dictis supra cap. 17. num. 4.

18 Quinam sumptionis huius Sacramenti capaces sint, & ex vi præcepti obligentur, est à Parocho sciendum. Communis hac in re est Doctorum sententia, præceptum Ecclesiasticum sumendæ Communionis obligare omnes fideles vtriusque sexus postquam ad annos discretionis peruenerint, habetur in d. c. omnis vtriusque sexus, & de Fide definitum est in Concil. Trid. sess. 13. can. 9. Perlin. de sacro conuinio, disp. 2. c. 5. Baldel. tom. 1. lib. 5. disp. 30. n. 16. Palao tom. 1. tract. 3. disp. 1. p. 24. §. 2. n. 7. Zambran. de Euchar. c. 3. dub. 2. n. 14. quos refert Machado en su perſetto Confessor lib. 4. p. 2. trat. 2. docum. 14. Card. Lugo disp. 3. sect. 2. Bauny. tract. 5. de Eucharistia, q. 2. Hieron. Garcia in sum. morali tract. 3. diff. 4. dub. 2. à n. 9. Certa autem ætas definiri non potest in qua pueri, & puellæ ad S. Eucharistiæ Sacramentum idonei sunt, sed prudentium iudicio æstimandum est; nam alij citius, videlicet circa annum nonum, aut decimum: alij verò serius circa annum ætatis decimumquartum sufficientem rationis vsum, & spiritua-

lium rerum intelligentiam assequuntur; sicut præter alios adnotarunt Sot. in 4. *distinct.* 12. *quest.* 1. art. 9. & alij citati à Bonacin. d. *disp.* 4. q. 7. *puncto* 2. à n. 1. latè Ioan. Sanci. in *select.* *disp.* 26. num. 5. Zambran. *cap.* 3. *dub.* 2. & addit Ioan. Chapeauille de modo ministrandi Sacramenta tempore pestis, *cap.* 4. q. 9. post Nauar. in *man. c.* 21. n. 57. neque in mortis articulo pueros ante dictam ætatem ad Sacram Communionem obligari, videlicet, ut ille ait, masculos ante annum decimumquartum, vel decimumquintum, fœminas verò ante duodecimum. Castro Palao in opere morali tom. 1. tr. 3. *disp.* 1. *puncto* 74. §. 2. num. 7. Philip. à Cruce in thesauro eccles. tract. 1. §. 11. n. 3. Trullench. in exposit. Decalogi tom. 1. lib. 3. *cap.* 5. *dub.* 2. num. 3. Bauny d. tract. 5. de Eucharistia, q. 7. Garcia d. *dub.* 2. n. 12. & 13. asserentes, omnes pueros, qui ob sufficientem rationis usum obligantur ad præceptum annuæ Confessionis, teneri hoc præcepto communicandi in Paschate.

19 Perpetuò, & absolutè fatuos in sanitate communicare non potest Parochus, sed tantum semifatuos, & non continuò amentes, tempore, quò habent dilucida intervalla. Ita Henriq. lib. 8. *cap.* 42. §. 3. Bonacin. d. *disp.* 4. *quest.* 6. *puncto* 1. ex num. 4. Paul. Layman. d. tract. 4. *cap.* 4. Villalob. in sum. part. 1. tract. 7. *dub.* 40. num. 3. Sanci. in *select.* *disput.* 6. num. 5. & *disput.* 36. num. 9. & *disput.* 38. num. 1. Anton. Diana *resolut. moral. part.* 2. tract. de celebrat. Missarum, *resol.* 79. Petr. de Ledesma in sum. part. 1. *cap.* 13. de Eucharistia, *conclus.* 8. Machado en su perfetto Confessor. lib. 4. p. 2. tract. 2. *docum.* 14. num. 3. Solorzan de iure Indiarum, tom. 2. lib. 3. *cap.* 11. num. 95. vbi an liceat sacram Synaxim Indis administrare ob eorum ruditatem & feritatem. Zambran. de casibus in art. mortis, *cap.* 3. *dub.* 4. per tot. vbi num. 2. *resoluit*, quòd si amentes, vel furiosi, aut qui carent actu sensu, & usu rationis, habuerunt aliquando illum, danda est eis Eucharistia in periculo mortis, dum non constet fuisse notorios excommunicatos, vel notorios peccatores, qui non dederint signa pœnitentiæ: item dummodò non constet clarè eos in complacentia peccati mortalis usum rationis amisisse: & denique dummodò possint eam recipere sine periculo irreuerentiæ, id est, vomitus, vel exspuitionis, aut alicuius similis specialis indignitatis: & num. 7. subdit non esse necesse ut prædicti amentes tempore usus rationis petierint expressè Eucharistiam, sed sat esse in sanitate debitum temporibus eam sumpsisse, vel vixisse non immemores suæ spiritualis salutis: & num. 6. tenet energumenis, seu dæmoniacis non esse negandam Eucharistiam, si aliàs habeant sufficientem dispositionem: de quo etiam

Machado d. *docum.* 14. n. 6. Sed an, & quando infirmo deliranti, qui propter febrem in amentiam, vel phrenesim incidit, possit Parochus præbere viaticum? dicam inferius num. 43.

Peccatoribus notoriis, veluti vsurariis publicis, & meretricibus, an Eucharistia ministranda sit, vbi peccatorum eos pœnituit, si publicè illam petant; in dubium ab aliquibus reuocari solet. Sed breuiter concludendum tribuendam eis non esse: nam etsi eos peccatorum pœnituerit, quia adhuc tamen non manifestò constat de sua pœnitentia, ne scandalum detur, neganda eis est. Ita Nauarr. in *man. cap.* 21. num. 55. & in *cap. pen. §. Sacerdos*, num. 61. & num. 102. de Pœnitent. *dist.* 6. Card. Tolet. in *instrucl. Sacerd.* lib. 6. *cap.* 17. num. 5. Less. de *Iustit. lib.* 2. *cap.* 11. *dub.* 13. num. 73. Posseu. d. tract. de officio Curati, *cap.* 5. num. 14. Squillante de obligat. Cleric. par. 2. num. 73. Fagundes dicto *prac.* 3. lib. 3. *cap.* 10. per totum. Piasec. in *praxi Episcop. part.* 2. *cap.* 3. num. 24. *vers. videndum*, Sanci. in *select.* *disp.* 36. Berti Lucens. in *praxi crimin. Regul. tit.* 4. *cap.* 34. *prope fin. vers. videndum*, Bass. in floribus Theolog. verb. Eucharistia 2. num. 10. Machado en su perfetto Confessor. lib. 4. *part.* 1. tract. 2. *docum.* 13. Trullench. in *praxi resolut. sacram. lib.* 3. *cap.* 7. *dub.* 3. n. 3. cum seq. vbi n. 5. declarat qui dicantur publici peccatores. Hieron. Garcia in sum. morali tract. 3. *diffic.* 7. *dub.* 4. à num. 6. Vgolin. de officio Episcopi *cap.* 15. §. 7. num. 2. vbi subdit † notorium peccatorem dici, qui manifestus est, vel per sententiam, vel per confessionem factam in iure, aut per euidentiam rei, quæ nulla tergiversatione celari potest, & limitat id dupliciter primò, vbi secretò Eucharistiam potunt, tunc enim ipsis ministranda est, ex quo verè eos pœnituit, & confessi sunt peccata, nec scandalum tunc præbent; secundò, vbi manifestò constaret eos vitam mutasse, quia scilicet, honestè viuunt, idque notissimum est omnibus. Qua autem Iuris, seu facti euidentia debet constare quòd petens sacram Eucharistia de peccato publico sit infamatus, ad hoc ut illi ea denegari possit, vide Ochogau. de sacram. Euchar. tract. 2. q. 10. num. 3. Hurtado de Iustit. *disp.* 12. de restit. *diffic.* 7. Hieron. Garciam in sum. morali, tract. 3. *diffic.* 7. *dub.* 4. num. 7. cum seqq. vbi num. 10. differit quid agendum quando peccator publicus est in vno loco, in eo verò in quo Communionem petit, occultus remanet; & post relatas nonnullorum opinionones, tandem cum Henriquez in sum. lib. 2. *cap.* 67. de Eucharistia. ait id totum prudentiæ Ministri relinquendum, qui consideratis personæ, & loci circumstantiis, arbitrabitur an tali peccatori sit danda, vel deneganda Eucharistia.

Occultos

22 Occultos autem peccatores, licet ipsis in Confessione absolutionem non dederit, à Communionem, quam petunt, publicè repellere non posset Parochus, ne videatur detegere peccata ipsorum occulta: Ita Nauarr. *dicto cap. 21 n. 55. & d. S. Sacerdos, n. 84.* Vgolin. *d. §. 7. num. 4.* Piasec. *d. n. 24. vers. videndum.* Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verb. peccatum, differ. 2.* Machado *d. docum. 13. num. 3.* Trullench. *d. dub. 3. à n. 9.* Hieron. Garc. *d. dub. 4. n. 13.* tum quia nec Christus Dominus denegauit eam Iudæ, vt habetur in *cap. si Sacerdos, de offic. Ordinar.* tum quia si eam denegaret, sigillum Confessionis frangeret, contra *d. c. omnis vtriusque sexus.* Quod tamen similiter limitat dupliciter Vgolin. *cod. num. 3.* & Primò vbi extra tempus Paschatis eam peteret, quia tunc ab ea præstanda potest Parochus se excusare, & sic legitime ipsi poterit denegare. Secundò, vbi etiam tempore Paschatis petit, sed se credit; nam potest ipsam ei denegare, quandoquidem sigillum Confessionis non violatur, nec inde pœnitentiæ Sacramentum sibi redditur odiosum, vt per S. Thom. in *4. dist. 9. q. 1. art. 5. quest. iunc. 1.* Vsq. *c. 5. vers. mihi vero,* Fagund. *d. c. 10. n. 6.* Ludou. Lop. *p. 2. sua instr. c. 76. de Euchar. vers. porro iam,* Hieron. Garc. *d. dub. 4. n. 14.* quamuis peccatori occulto denegari non posse S. Eucharistiæ Sacramentum à Parocho, qui ex Confessione cognouit illum esse peccatorem & indignum perceptione tanti Sacramenti, etiam si occultè petat, per *cap. si sacerdos, de officio Ordin.* iuncta *glos. teneant Bañes 2. 2. q. 33. art. 8. in fine,* Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 16. n. 14.* Fr. Ludou. *de Sancto Ioanne q. 7. art. 14. dist. 4. concl. 3.* Card. Lugo *de Pœnit. disp. 23. sect. 3. n. 126.* Diana *moral. resolut. p. 3. tr. 4. resol. 46.* quia licet hæc opinio sit probabilis, prima est probabilior, & ideo sequenda. Petere autem Communionem publicè, est astare lintheo Altaris, vel petere coram aliis: petere priuè est petere à Curato solitariè, vel astante ministro: ita Henric. in *sum. lib. 8. cap. 56. §. 1.* Posseuin. *d. tract. de officio Curati, cap. 5. num. 15.*

23 Viatores, alique in aliena Parochia existentes, qui tempore Paschatis non possunt propriam Parochiam adire, Eucharistiam sumere valent in ea Parochia, in qua tempore Paschatis reperiuntur, vt resoluunt Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 3. num. 44.* Vgolin. *d. cap. 15. §. 7. num. 8.* Bonacin. *d. disp. 4. q. 7. punct. 2. num. 8.* asserentes Eugenium IV. viua vocis oraculo declarasse, viatores vbi se inuenerint in Paschate censerì Parochianos ac si adepti fuissent habitationem, quoad Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, & ita docet vsus, & praxis, cui nescio an accedat.

Barbosa de Parocho. Pars II.

commodetur, quod resoluit Fagundez *d. præc. 3. lib. 1. cap. 5. num. 10. & lib. 3. cap. 2. num. 22.* dum vult posse eos communicare in Ecclesiis Mendicantium ex obligatione præcepti.

24 Quærit pulchrè Vgolin. *d. §. 7. num. 9.* an Parochus, qui Missæ sacrum non facit, sibi Eucharistiam administrare queat; & posse respondit, tum quia & coniuges Matrimonium sibi administrant præsentem eorum Parocho, & duobus testibus; tum quia Indulgentia concessa à Prælato, & ipse recipere eam potest. Nec repugnat si dicatur differentiam esse debere inter dantem, & accipientem, vnde non potest quis se ipsum baptizare: nam ea Sacramenta dum administrantur, fiunt: & in Baptismo, quod generationem significat, sicut non potest quis se ipsum generare, ita nec potest se ipsum baptizare, *cap. debitum, de Baptismo in Pœnitentia* debet quis iurisdictionem habere, vt *suprà* diximus. At Eucharistia per modum cibi sumitur; ergo per se administrare ipse Sacerdos sibi potest, sicut cibum sumere, † non autem laicus, quia ipsi prohibitum est eam tangere, arg. *cap. tribus, de consecrat. dist. 2.* nisi in necessitate extrema mortis, & in absentia Sacerdotis, secundum Suar. *to. 3. q. 82. disput. 72. sect. 3.* Posseuin. *d. cap. 8. n. 24.* asserentes exemplum Reginæ Scotiæ, quæ se ipsam Communicauit, dum statim esset occidenda, quod tamen factum dicunt forsitan de Summi Pontificis licentia processisse.

26 Aduertendum est Sacerdotes, quoties communicant, teneri ex præcepto Concilij Bracharensis III. induere stolam in modum Crucis ad pectus sub pœna excommunicationis, *capit. ecclesiastica, 23. distinct.* Sed iam hodie Sacerdos siue sanus, siue infirmus communicans se sine stola, non vitur peccare; quia tum seculares, tum Regulares stola vti desisse dicuntur in sumptione Eucharistiæ, & sic decretum dicti Concilij Bracharensis contraria consuetudine videtur abrogatum; ita referunt Henriquez in *sum. lib. 8. cap. 44. §. 3. lit. N.* Azorius *instit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 28. quæst. 12.* Iacob. de Grassis in *aureis decis. parte 1. lib. 2. cap. 41. num. 3.* Valer. Reginald. in *praxi fori pœnitent. libr. 29. num. 112.* Galei. in *margarita casuum conscientie, verb. Sacerdos antep. Nald. in summ. verb. Sacerdos, num. 6.* Bonac. *d. disput. 4. quæst. 6. puncto 2. numer. 2.* Illustr. meus Roderic. à Cunha in *comment. ad d. cap. Ecclesiastica.*

27 Veniamus iam ad Communionem infirmorum, quam sub fideli custodia, & in loco decenti pro communicandis infirmis debet Parochus conseruare, vt dicitur in *c. sanè 10.*

P de

de celebr. Missar. & tradunt Pelag. de planctu Ecclesie, lib. 2. cap. 27. vers. vigesimo tertio, Petr. Boll. in aconomia ecclesiast. visitant. lib. 2. tract. 257. Mich. Thom. de Eccles. visitant. lib. 2. tract. 1. cap. 22. & 23. Menoch. de arbitr. casu 410. eleganter Paul. Fusc. de visit. lib. 1. c. 5. n. 3. his verbis. *Vnde primo est videndum quod ipsa Sacra Eucharistia honorifice custodiatur, quod locus sit decens, & eminentior Ecclesie, bene recondita, Tabernaculum sit bene firmum, & clausum ex omni sua parte, ut nec foramen etiam minimum pateat, clauis custodiatur, & qui clauem detinet, sit Presbyter, alioquin sufficiens, & Dei timoratus, nec permittatur stare in loco humido, Tabernaculum sit honorificum iuxta facultates Ecclesie cum veste serica interiori, & exteriori, & cum vase argenteo, & corporali benedicto ad retinendum ipsum Sacramentum cum simili operculo; mutetur saltem quolibet octauo die, & antiqua sumatur ne aliqua corruptio in ipsis speciebus generetur; & si praepositus in Sacramento custodiendo incaute Eucharistiam dimiserit, puniatur iuxta sacros Canones suspensione trium mensum ab officio, c. 1. de custodia Euchar. Haftenus Paul. Fusc. & aliqua notat Berti. Lucens. in praxi crimin. Regul. tit. 4. c. 34. prope fin. vers. vide primo, & addit Piassec. in praxi Episcop. p. 2. c. 3. n. 24. vers. vnde primo, quod tenenda sunt ibi duae pyxides, in quarum vna conseruetur Sanctissimum Sacramentum, in altera deferatur ad infirmos; & pyxides istae non nisi super Altari viatico, vel super corporali collocentur; & cauendum ne ibidem olea Sancta teneantur, sed in alio separato decenti loco.*

29 Lampas ante Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum noctu, diuque semper ardeat, tum propter eius reuerentiam, tum etiam ut ingredientibus Ecclesiam sciant ubi primum adorare debeant praesentiam Saluatoris nostri; monet enim lumen adesse ibi Candorem lucis aeternae, Christum Dominum; & ad pietatem, venerationemque tam eximij Sacramenti nos assidue sollicitat, vnde de officio Curati cap. 12. num. 68. cum aduertentia tamen, ut diligens inquisitio adhibeatur ne in lampadibus ipsis quid curiosum misceatur, ita Paul. Fusc. d. cap. 5. n. 6. & dicit Nauarr. de Oratione cap. 18. num. 67. in Conimbricensi Episcopatu constitutionem esse, quae praecipit habere lumen accensum diu, noctuque ante Sanctissimum Sacramentum. † Quis autem debeat facere sumptus pro huiusmodi lampade, est huius loci inuestigare; sed ne longius a materia trahere videar, breuiter respondendum duxi debere obseruari consuetudinem quod populus faciat hos sumptus, sicut bene resoluunt Rip. conf. 2. numer. 4. & 5. de consuetud. Bellet. disquisit. cleric. p. 1. tit. de clerico debitore, §. 13. numer. 8. alias enim tenentur parochi ad

manutenendum oleum lampadis, ut dicit idem Bellet. d. tit. de clerico debitore §. 14. num. 5.

Porro deferri ipsam Sacram Eucharistiam ad infirmos, & in hunc usum diligenter in Ecclesiis conseruari maxima pietate, simulque sanctitate institutum fuit, ut colligitur ex Concil. Trident. sess. 13. cap. 6. de Sanctiss. Eucharistiae Sacramento, & propterea cap. 7. anathematizantur dicentes non licere, ut illa ad infirmos honorifice deferatur, quod quidem onus eam deferendi ad infirmos est de pertinentibus ad curam animarum, ut censuit Rot. in Recanaten. Parochialis coram Cantuccio, inter impressas, decis. 52. n. 10. 21. & 22. p. 2. diuers. & apud Farin. decis. 340. n. p. 2. recent.

Quare impedimento cessante Parochus deferre debet (ut dicitur in d. cap. sane) habitu decenti, supposito mundo velamine, & cum superpelliceo, lumine praecedente, cum omni reuerentia, & honore, vultu demisso ante pectus, similiter cum vase argenteo, vel saltem in Calice, velamine serico cooperato, non tamen in vase vitreo; deferre quoque debet duas particulas, ut in regressu adoretur ab omnibus cum pallio honesto, praecedente tintinnabulo, ut cuncti genu flectant, psalms, seu orationes inter eundem recitando, sicut pie admodum aduertunt Cened. ad Decretal. collect. 51. num. 2. cum seqq. Paul. Fusc. d. cap. 5. num. 10. Berti Lucens. d. cap. 34. prope finem, vers. ad infirmos, Piassec. d. cap. 3. n. 24. vers. ad infirmos, ubi testatur respondisse Sacram Rituum Congregationem Episcopo Anconitano 22. Februarij 1593. † deferendam non esse Sacram Eucharistiam per plateam in qua habitant Iudaei, quem refero Ego ipse de officio, & potestate Episcopi, part. 2. alleg. 11. num. 3.

Quando vero extra ciuitatem defertur Sanctissimum Sacramentum aegrotis in loca longinqua, aut per vias difficiles, & periculosas, omittitur umbella, & portatur pyxis continens vnā tantum Hostiam, & reponitur in bursa serica condecēter ornata, collocando eam ad collum Sacerdotis, ad euitandam irreuerentiam, aut scandalum quod oriretur, si contingeret quod Sacerdos in via caderet, prout ita ordinatum fuit in Act. Ecclesiae Mediolanens. p. 4. fol. 684. per. Carolum Borromaeum tunc eiusdem Ecclesiae Archiepiscopum, refert Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 3. cap. 492. n. 2.

Et si vero magis deceat, idque curandum sit, ut S. Eucharistia interdum ad aegrotos deferatur; si tamen necessitas suadeat, quia periculum in mora est, etiam de nocte deferri debet, ut docent Suar. to. 3. disp. 66. sect. 5. paulo post princip. Zambran. de casibus in articulo

articulo mortis, cap. 3. dub. 1. num. 5. Paul. Layman. in Theologia morali, lib. 5. tract. 4. cap. 5. num. 6.

35 Sic etiam pro Communicando infirmo iam iam morituro licitum est Parocho Missam dicere, non media nocte, sed summo mane ante lucem notabiliter: Ita Syluest. verb. missa 1. q. 6. Nauar. in man. c. 25. num. 85. Henric. in sum. lib. 9. de missa, c. 24. §. 5. Azor. inst. moral. p. 1. lib. 10. cap. 25. quest. 7. Bonac. de sacram. disp. 4. §. ult. punct. 9. n. 3. Posseu. d. cap. 8. tract. 28. Fagundez in quinque Ecclesie precepta, prec. 1. lib. 3. cap. 17. n. 15. Ludou. à sancto Ioanne de administr. Sacrament. art. 4. de Commun. num. 9. Et in hoc euentu credunt aliqui
36 † licitum esse iterum eadem die celebrare, quando non adest Eucharistia consecrata, nec est alius, qui celebret, ut sunt Maior. in 4. dist. 9. q. 3. ad 5. Card. Toler. lib. 1. c. 3. n. 7. Sed contrarium est probabilius, ut tenent Victor. in sum. n. 83. Nauar. in man. c. 21. n. 53. Suar. tom. 3. disp. 66. sect. Squillante de oblig. Cleric. p. 2. n. 63.

37 Sic etiam ob solam necessitatem licitum est eam non ieiuno dare, alias enim illicitum foret, ubi nullum probabile periculum mortis, vel superuenientis diuturnæ phrenes in infirmo imminere videtur, ipsi non ieiuno Sacram Eucharistiam ministrare, ut bene notat Zambran. d. cap. 3. dub. 5. numer. 1. quem refert Paul. Layman. d. cap. 5. numer. 3. in fine, ubi in principio rectè aduertit quod quavis consuetudo Ecclesie non sit, nec deceat, ut ad omnes infirmos S. Eucharistia per plateas deferatur, tamen eius delatio frequentior est, quam Sacram Vnctionis, quia non tantum mortis periculum expectandum est ad sacram Eucharistiam infirmo ministrandam, quantum ad Vnctionem extremam: & deinde subdit quod si quis diuturno morbo detineatur, ut ad Ecclesiam accedere non possit, Sacrosanctam Eucharistiam ad animæ suæ salutem, ac medicinam non tantum semel, puta in Paschate, sed etiam sæpius spectatis circumstantiis loci, &c. petere iure poterit, & n. 5. tenet illum, † qui semel in mortis periculo constitutus sacram Eucharistiam per modum viatici accepit, perseverante eodem periculo posse iterum accipere per eundem modum viatici; vide Castald. in praxi ceremon. lib. 2. sect. 14. cap. 8. num. 5. & Zambran. d. c. 5. dub. 5. n. 3. post Suar. p. 3. tom. 3. q. 80. disp. 68. sect. 5. in princ. resoluit quod licet possit infirmus vna, vel altera hora post mediam noctem communicare ieiunus, si amplius expectare non possit, non est tamen necessarium ea intempestiva hora ei Sacramentum dare, quia nec id est in usu, nec decet reuerentiam tanti Sacramenti, nec sine difficultate
Barbosa de Parocho. Pars II.

id fieri potest: & n. 4. subdit quod post sex, aut septem dies potest iterum Eucharistia dari infirmo iam morti proximiori etiam non ieiuno, dummodo commodè nequeat ieiunus communicare, licet prius in eadem infirmitate iam communicauerit non ieiunus, de quo etiam vide Fagundez d. lib. 1. c. 1. n. 6. & lib. 3. c. 5. n. 20. Granad. p. 3. controu. 6. tract. 10. disp. 8. num. 9. Tanner. tom. 3. disp. 5. q. 8. dub. 4. num. 85. Marchan. in resol. Pastoral. de Sacram. tract. 4. c. 2. q. 4. casu 1. Card. Lug. disp. 15. sect. 3. num. 64. Fragofo de Republ. lib. 5. disp. 12. num. 66. Hieron. Garc. in sum. mor. tract. 3. difficul. 3. dub. 4. numer. 17. resolutentes posse infirmum durante eadem infirmitate etiam non ieiunum bis communicare.

Ad communicandum infirmum poterit Parochus non habens copiam Confessarij præmissa contritione celebrare, nam censetur adesse necessitas proximi, quæ tanquam propria reputatur, per Concil. Tridentin. sess. 13. cap. 7. ubi ait quod Sacerdotes urgente necessitate quando non habent copiam Confessarij, Sacram faciant absque præuia Confessione peccati mortalis, itaut quamprimum postea datâ copiam Confessarij confiteantur: nouissimè Homobon. de Bonis in respons. question. moral. part. 2. respons. 5. 2. ubi subdit illud Quamprimum, moraliter arbitrio boni viri intelligendum esse, hoc est, cum primum iterum celebraturus est, & ut post Reginald. Valent. & Suar. resoluit Bonacin. de Sacram. disput. 4. quest. 6. puncto 1. num. 22. ubi subdit Henricum non bene dixisse posse Parochum in hoc casu secundam Missam celebrare, cum id non videatur in usu, nec ad praxim reducendum.

Et quamuis aliqui teneant posse Parochum celebrare post cibum ad communicandum infirmum, qui est in articulo mortis, in casu, quo ille non posset recipere aliud Sacramentum, cessante omnino scandalo, ex quorum numero sunt Maior in 4. dist. 19. quest. 3. ad 5. Zambran. in decis. casuum tempore mortis, cap. 4. de Eucharistia, dub. 6. num. 3. & dicat probabile Filliuc. in quest. moral. tom. 1. tract. 4. n. 242. tamen aliorum omnium ferè Doctorum opinio est in contrarium, quia maior ratio habenda est reuerentiæ huius Sacramenti, quam necessitatis proximi, & tale præceptum obligat solum infirmos cum decenter, & reuerenter Sacramentum confici, & sumi potest: Ita S. Anton. part. 3. tit. 13. c. 6. §. 2. Syluest. in sum. verb. Missa 1. quest. 7. dicto 2. casu 3. Victor. in sum. num. 83. Sot. in 4. dist. 13. quest. 2. art. 2. Nauar. in man. cap. 25. n. 88. Henric. lib. 8. cap. 4. in princ. & capit. 46. §. 1. Chamerot. de Euchar. cap. 9. dub. 7. Posseu. in d. cap. 8. num. 25. Petr. de Ledesma. in sum. 1.

vbi de Euchar. c. 13. concl. 5. dub. ult. Azor. inst. moral. p. 1. lib. 10. cap. 30. quæst. 2. Valer. Regin. in praxi fori penit. lib. 29. num. 121. Bonacin. d. disp. 4. q. 6. punct. 2. num. 24. Ludou. à Sanct. Ioann. d. loco art. 4. num. 8. Gauant. in comment. ad rub. Missalis p. 1. cap. 9. sub num. 1. nouissimè Philibert. Marchin. de Sacramento Ordinis, tract. 1. 3. p. 3. cap. 3. num. 13. vbi aduertit quòd si Eucharistiæ sumptio tempore mortis est necessaria necessitate medijs, & consequenter est de diuino Iure, iuxta illud, *Nisi manducaueritis carnem Filij hominis*, &c. vt quàmplures etiam ex Diui Thomæ schola sustinent, profectò prior sententia videtur valde probabilis, quia quod est necessarium ad salutem necessitate medijs & præcepti diuini, præferendum est cui libet præcepto humano, quale est ieiunium.

41 Hinc etiam prouenit, vt possit Parochus ratione necessitatis Eucharistiam administrare per modum viatici infirmo non ieiuno existenti in mortis articulo, quando non potest commodè expectari tempus, quo Eucharistia illi ieiuno administraretur; quia adest necessitas tam infirmi indigentis auxilio Eucharistiæ, quàm adimplendi præcepti diuini; quod si vnquam obligat, maximè obligat in mortis articulo; tum quia hoc priuilegium est concessum infirmo in cap. liquido, & in cap. Sacramenta, de consec. dist. 2. Quod non solum procedit in casu mortis naturalis, verum etiam in euentu mortis violentæ, si Communio commodè nequeat anticipari, vel differri, vt si aliquis damnatus sit ad mortem, illique Princeps iubeat mortem eo die inferri absque dilatione; ita post multos docet Bonacin. d. puncto 2. num. 21. & 22. vbi etiam in fine aduertit quòd infirmus vt ieiunus communicet, non tenetur differre sumptionem medicinæ, vel cibi cum graui incommodo.

42 Et potest talem infirmum iterum non ieiunum communicare, quia in Concil. Constantien. sess. 13. dicitur in casu infirmitatis posse Eucharistiam dari non ieiuno, & ibi non limitatur ad vnā tantum vicem; vnde benè poterit Parochus iterum subministrare Eucharistiam infirmo, qui semel in articulo mortis sumpsit Communionem per modum viatici non ieiunus, quia moriturus valdè indiget tanti Sacramenti præsidio, & eo sæpius, & ita maximè indigentem ope, & subsidio huius Sacramenti ad vincēdas occurrentes tentationes, & peccandi pericula superanda, pia Mater Ecclesia non videtur velle suo præcepto de communicandis ieiunis cum tanto spiritali dispendio alstringere. Quare ita resoluunt Sor. in 4. dist. 12. q. 1. art. 8. Victor. in sum. 2. 82. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 2. cap. 38. num. 31. Henriq.

d. lib. 8. cap. 4. §. 1. & cap. 50. §. 1. Ægid. de Coninck de Sacram. q. 80. art. 8. n. 53. Valer. Reginald. in praxi fori penit. libr. 29. c. 60. n. 120. Bonac. d. disp. 4. quæst. 6. punct. 2. num. 23. Contra Vasq. in 3. p. tom. 3. disput. 211. cap. 4. n. 38. Ioan. de la Cruz in direct. Conscient. part. 2. tractat. de Eucharist. q. 5. dub. 4. concl. 3. existimantes minimè posse non ieiuno Eucharistiam per modum viatici subministrari.

Quænam temporis intercapedo inter vnā, & alteram Communionem habenda sit, tradunt Nugn. in 3. p. tom. 1. disp. 80. art. 8. Suar. etiam in 3. part. tom. 3. disp. 68. sect. 4. Henriq. d. lib. 8. c. 5. §. 1. Bonac. d. punct. 2. n. 23. Villalob. in sum. p. 1. tract. 7. dub. 38. num. 8. Fagund. d. præc. 3. lib. 3. cap. 3. num. 10. qui resoluunt post octo, vel decem dies posse Parochum iterum infirmo non ieiuno præbere viaticum. Imò ex iusta causa post diei vnus interuallum credit Paul. Laym. in morali Theolog. lib. 5. tr. 4. cap. 6. num. 20. his verbis: *Quinimo existimo ob iustam causam, putà si aliquis assuetus frequenter communicare, aut sacrificare, propter deuotionem, ac desiderium, difficile abstineat, permitti ipsi posse vt altero statim die, iterum Sacram Eucharistiam de manu Sacerdotis accipiat non ieiunus, dummodo mortis periculum instare videatur*, &c. refert nouissimè Philibert. Marchin. de Sacram. Ordinis, tr. 3. p. 3. c. 3. n. 11. vbi n. 12. post Henriq. Fr. Emman. Suar. Regin. & Bonac. ampliat vt possit etiam conferri Eucharistia vt viaticum suspendendo, vel damnato ad quameunque mortem violentam, etiam si non esset ieiunus.

Infirmo deliranti, qui propter febrem incidit in amentiam, seu phrenesim, potest Parochus præbere viaticum, si illud tempore vsus rationis expressè petiisset, & signa contritionis, Confessionis, & Communionis ostendisset, etiam multò antè, modò nō sit periculum irreuerentiæ. Ita Zanard. in direct. confess. p. 1. tract. de Eucharistia, cap. 7. Posseuin. d. tract. cap. 8. n. 31. Ludou. à Sanct. Ioann. d. art. 4. de Commun. num. 111. Granad. de Sacrament. in 3. p. D. Thom. art. 6. tractat. 10. disp. 3. n. 3. & 4. Diana p. 5. tr. 3. resol. 44. vers. respondetur, Machado en super fetto Confessor lib. 4. p. 2. tract. 2. docum. 14. numer. 5. Ego tamen benignius puto debere Eucharistiam tempore mortis præberi omni fidei, qui nō est notorius excommunicatus, nec notorius peccator, quamuis non dederit signa penitentiae, dummodò de eo non constet in complacentia peccati mortalis amisisse vsus rationis, quia illo tempore omnis fidelis censetur illam interpretatiuè petere, & sic Parochi debent huiusmodi ægrotis Communionē præbere: ita Ægid. de Coninck d. q. 80. art. 9. num. 74. Zambran. in decisionib. casuum

casum Conscientie tempore mortis, c. 3. dub. 4. n. 2. & 7. Sanci. in select. disp. 38. n. 10. Intellige procedere quando infirmus potest sine irreuerentia, & periculo vomitus dictam Communionem sumere; aliàs enim nullo modo est danda: & sic intelligendi sunt Emman. *Sa verb. Eucharistia, n. 3. & Sylui. in 3. p. q. 80. art. 9.* dum asserunt in mortis articulo non esse amentibus dandam Eucharistiam ob irreuerentiae periculum; aduertit tamen Zabran. *d. dub. 4. n. 5.* posse fieri experientiam ad illud periculum euitandum, ut scilicet detur primo huiusmodi infirmo aliqua forma non consecrata, ut appareat quomodo se habeat in tali sumptione, & si se habuerit decenter, detur illa forma consecrata; sin autem, minimè.

44 Eucharistia ad ægrotum adoranda deferri non debet, si eam ob tussim, aut aliàs sumere non potest pro viatico: ut à *Sacra Congr. decisum* testatur Zerol. *in praxi Episc. part. 1. verb. Eucharistia, §. 5.* quem refert Zypæ. *in analytica postremi Iuris eccles. enarrat. lib. 3. tit. de celebrat. Missar. num. 6.* me citato in hoc loco Machado *en su perfetto Confessor, y cura de Almas lib. 4. p. 2. tract. 2. docum. 15. num. 2.* Ludou. à Sancto Ioann. *de administr. Sacram. tit. 4. de Commun. num. 30.* ubi ita respondisse *Sacram Congreg. refert in sum. part. 1. c. 64. n. 3.*

Nec potest ministrari hoc Sacramentum sub specie vini, si infirmus non possit deglutire sub specie panis, ut tradunt Suar. *tom. 3. disp. 71. sect. 7.* Squill. *de oblig. Cleric. p. 2. n. 76.*

45 Nec etiam eam deferre tenetur Parochus ad infirmum propè moriturum, si timeat fore, ut eam non possit illi administrare, nisi valde festinanter currat; nam cursus nimis festinus videtur repugnare reuerentiæ tanto Sacramento debita, & decentiæ, ac honestati clericali; nec præceptum administrandi Eucharistiam infirmo videtur iure diuino, aut ecclesiastico introductum cum periculo, ut Parochus fatuus videatur, & irideatur; secus dicendum est de Baptismo, & de Pœnitentia, quoties Parochus probabiliter timet fore, ut pœnitens decedat cum peccato mortali nisi festinanter currat, tunc enim tenetur festinanter currere, etiamsi nondum integrè vestitus sit, aut Cœlum pluuiam minetur, aut frigus acriter prædominetur, aut periculum sit ut Sacerdos fatuus habeatur. Ratio est, quia proximus cœsetur in extrema necessitate propriæ salutis; quilibet autem tenetur non solum honore & famam, verum etiam vitam prodigere ad saluandum proximum in extrema necessitate spirituali existentem; ut benè tradit S. Thom. *2. 2. q. 185. art. 5.* præcisâ verò tantâ infirmi necessitate Parochus censetur suo muneri satisfacere, si quamprimum curet

Barbosa de Parocho. Pars II.

infirmum adire festinando, & non currendo, ut patet ex ratione superius allata.

Vrgente necessitate communicandi infirmum iamiam moriturum, licitum est Parocho ex Hostia magna in sacrario custodita, particulam frangere, si alia non sit, ut tenent Granados *3. p. controu. 6. tract. 13. disp. 3. n. 3.* Diana *moral. resol. p. 5. tract. 3. resol. 54.* Extra verò hunc necessitatis casum an id agere possit Curatus, solet apud Doctores in dubium reuocari. In quo Zanard. *in direct. Confess. p. 1. de sacram. Euchar. c. 7. q. 15.* & Zambr. *de casib. referu. c. 4. dub. 6. n. 7.* tenent id nullo modo fieri posse, per *cap. relatum, de consecr. dist. 2.* dum probat ut quotiescumque sacrificans Corpus, & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi in altari immolat, totius perceptionis corporis, & sanguinis participem se præbeat. Verum multo plures licitè id fieri posse ex aliqua iusta causa obligante cōcludunt, ex quorū numero sunt Suar. *de sacram. disp. 85. sect. 2. vers. 2. in sumptione*, Canceres, *relect. 4. de sacram. Euchar. vers. potest Sacerdos*, Scott. *de sacrific. Missæ, lib. 4. cap. 29. numer. 12.* Ochagau. *tract. 3. de Euchar. q. 4. n. 12.* Ioan. Sanc. *in select. disp. 22. num. 21.* Homobon. *de exam. Eccles. p. 1. tract. 4. c. 11. q. 110.* Fagund. *in quinque præcepta Eccles. præc. 1. lib. 3. c. 20. n. 8.* Diana *moral. ref. p. 1. tract. 14. ref. 37. & p. 3. tr. 4. resol. 34. & p. 5. tract. 3. resol. 54.* ubi respondet ad *d. c. relatum*. Sed magis controuersum est, an Parochus in Missa volens renouare sanctissimum Sacramentum posset licitè cōumere Hostiam in sacrario referuatam, & referuare pro infirmis illam, quā in Missa consecrauit, Cācer. *d. relect. 4. vers. sacrific. Missæ*, Henriq. *in sum. lib. 9. c. 9. n. 2.* Bonacin. & Fagundez citati ab infra referendis tenent Parochum id facere posse, & validum, ac legitimum efficere sacrificium. Sed contrarium mihi verius videtur, cum id, nisi in vrgenti casu & necessitate, liceat; quia quamuis sit verum sacrificium, non tamen est perfectū, & integrum; & ideo sic docent Ioan. rēpos. *p. 3. q. 83. art. 1. dub. 70. n. 50.* Gaspar. Hurrado *de sacram. Euch. disp. 6. diff. 9.* March. *p. 2. de sacrific. Missæ, c. 3. n. 3.* Card. Lugo *disp. 19. sect. 5. n. 76.*

46 Pestis tempore debet Parochus infirmos propria manu, & non aliquo instrumento communicare, quia sic potius postulat reuerentia Sacramento debita, quam Eucharistiam infectis peste denegare, vel eam administrare non seruata præscripta forma, ut innuit Suar. *tom. de Pœnit. disp. 44. sect. 3. n. 17.* quamuis Posseu. *de officio Curati, cap. 8. n. 34.* non improbabiler existimet excusari posse à peccato præciso scandalo, & periculo lapsus Eucharistiæ in terram, si instrumētoto ritè confecto, & apto administraret: & idem Posseu. *cap. 5. num. 49.* ait Sacerdotem ita

podagra laborantem, vt ad altare nequeat accedere nisi deferatur, posse deferri, ibique Eucharistiam administrare præcisa alia prohibitionem.

Quæstio controuersa est, vtrum Parochi teneantur Sacramentum Eucharistiæ pestiferis ministrare? Affirmant Mancin. *in pract. visitandi infirmos, pract. 8. dub. 18.* Vasq. *to. 1. tract. 3. cap. 5. num. 99.* Philipp. Marchin. *de bello diuino, part. 3. cap. 2. num. 2.* Negant Benzoni. *in spec. Episc. lib. 1. disp. 1. q. 1. concl. 6.* plures, quos refert, & sequitur Diana *moral. resol. part. 5. tract. 3. resol. 53.* disputat latè Galleg. *de Parochorum obligat. tempore pestis, p. 3. vbi num. 4.* primum ponit enuntiatum, vt si cum ea, quæ tanto Sacramento debetur, reuerentia, & absque vitæ propriæ probabili periculo posset Parochus Sacramentum Eucharistiæ pestiferis ministrare, teneatur quidem ratione officij: & num. 2. aliud colligit enuntiatum, vt si Eucharistia non posset ad domos pestiferorum deportari cum debita reuerentia, & cultu, & absque vitæ Parochorum, & concomitantium manifesto periculo, Parochi non teneantur eam pestiferis deferre, de hac materia latè Ludou. à S. Ioanne *de administr. Sacram. tit. 4. de Communionem, num. 15.* vbi ait Parochum sub pœna peccati mort. teneri communicare peste infectum, nisi petat solum gratiâ adimplendi præceptum de annua Communionem.

Interdicti localis tempore potest Parochus S. Eucharistiæ Sacramentum quatenus viaticum morientium ministrare, *cap. quod in te, de Penit. & remiss. gloss. verb. Sacramentum, in c. alma mater, de sentent. excommun. Calderin. de interdict. p. 2. num. 3.* Couar. *in d. cap. alma mater, p. 2. §. 2. n. 7. & §. 3. à princ.* Nauar. *in man. cap. 27. num. 178.* Squillante *de obligat. Cleric. p. 5. num. 39.* Henriq. *in sum. lib. 13. c. 45. §. 2.* Vgolin. *de censur. tab. 5. cap. 7. §. 6.* Sayr. *in simili tract. lib. 5. cap. 7. à num. 16.* Bonacin. *eod. tract. disp. 5. punct. 2. num. 2.* & notabiliter ex communi sententia ampliauit Zambran. *de casibus in articulo mortis, c. 3. dub. 6. num. 5.* non tantum semel, sed quoties expedierit, sine Bulla, & priuilegio posse constitutus in articulo mortis dari Eucharistiam, tenent Suar. *to. 5. de cens. disp. 33. sect. 1. vers. de Eucharistia, Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 3. tract. 32. num. 26.* qui etiam resoluunt per contrarium Eucharistiam, si per se non vt viaticum, & extra casum mortis consideretur, Interdicti tempore sanis ministrari non posse, ex ea ratione, quia in hac materia administrationis Sacramentorum tempore Interdicti, regula est quod ea solum licet, quæ specialiter permittuntur; constat autem Eucharistiam solummodo concessam reperiri *in d. c. quod*

in te, per modum viatici pro morientibus: nec iure nouo d. c. alma mater, circa hoc Sacramentum vt tale, aliquid immutatum est, licet ibi permittatur vt Sacrificium in §. adiicimus.

Et tunc vbi Eucharistia vt viaticum deferretur ad infirmos tempore Interdicti, licita est pompa, & solemnitas consueta, & comitatus cum luminibus, & campanula, ac recitatione Psalmorum, & Hymnorum, licetque potest Parochus in reditu, vt mos est, Hostiam populo ostendere, & Confessionem facere generalem; hæc enim omnia pertinent ad maiorem tanti Sacramenti ornatum, & reuerentiam, fideliumque augendam deuotionem. Ita Couarr. *d. §. 3. n. 7.* Nauarr. *d. cap. 27. n. 179.* Henriq. *d. §. 2. lit. F.* Vgolin. *d. cap. 7. §. 6. n. 6.* Suar. *d. tom. 5. disp. 35. sect. 1. n. 28.* Sayr. *d. cap. 7. n. 26.* Auila *de censur. p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 4. concl. 4.* Egid. *de Coninck de Sacrament. & censur. tom. 2. disp. 17. n. 44.* Bonac. *d. §. 2. n. 1. vers. dixi,* quorum plures numeris sequentibus obseruant articulum mortis in hoc proposito non strictè esse intelligendum, sed fauorabiliter, sufficereque probabile periculum mortis, etiam violentæ, quamuis euident non sit, veluti mulieris prægnantis, vel fuscipientis periculofam nauigationem, aut intrantis periculum, vel si obfessi sint à validis hostibus.

Denique illud te scire volo Sac. Rituum Congregationem in Syracusana Modica 2. Iulij 1618. decreuisse, non esse deferendum Tabernaculum Sanctissimæ Eucharistiæ Sacerdotum humeris, sed manibus tantum celebrantis, non obstante quauis contraria consuetudine, quam abusum esse declarauit: vt referunt Gauant. *in comment. ad rub. Missalis tom. 1. p. 4. tit. 10. & 12.* Lezan. *in sum. quæst. Regul. tom. 1. c. 10. num. 19. in fine.* & tom. 3. verb. Eucharistia n. 24. in fine, quæ refero *in sum. Apostolic. decis. collect. 335. num. 11.*

Nec Parochus ruralis deferens Communionem infirmo longè distanti potest ire equo, nisi consuetudo loci id permetteret, & equus esset mansuetus, vt tangit Posseu. *d. tr. de offic. Curati c. 8. n. 41.* vbi num. 42. subdit quod si Parochus esset multum fatigatus dum longè fert Communionem, non poterit facere eam ferri per laicum, sed remedium erit duos hinc inde sustentare brachia Curati, qui vix fatigabitur si Sacramentum tulerit in burfa collo appensa, vt *supr. n. 33.*

Nec omittendum Sac. Congr. Rituum in vna Caurien. 15. Decembr. 1632. censuisse clauem custodiæ sanctissimi Sacramenti Feria quinta in Coena Domini vnicam debere esse, retinendam per Sacerdotem in crastinum celebraturum, & nullo modo apud personas laicas, & seculares cuiuscunque status, gradus, & conditionis existant, non obstante

stante consuetudine in contrarium, & hoc in omnibus Ecclesiis tam secularibus, quàm Regularibus, quouis modo à iurisdictione Ordinariorum exemptis; cuius declarationis memini in collect. Bullarj, verb. clauis 2. & in sum. Apost. decisionum collect. 151. num. 3. & nouissimè in Calaguritana 13. Septembris 1642. in qua eadem Sacra Congr. decretis antiquis inhærendo respondit, clauem Tabernaculi, in quo sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum Feria quinta in Cœna Domini asseruatur, nequaquam laicis etiam illustribus tradendam esse, sed potius Dignitati, vel Canonico in crastinum celebraturo. Sed in Curia Regis Catholici vidi non semel clauem huiusmodi seruandam consignari dicta Feria quinta in Cœna Domini, Nobiliori personæ laicæ, vel ecclesiasticæ illius Parochiæ: quod videtur aduersari Sacræ Congregationis resolutioni, de qua supra.

CAPVT XXI.

De Matrimonio per Parochum celebrando, illiusque denunciationibus præmittendis.

SUMMARIVM.

- 1 Matrimonia à filiisfam. sine consensu parentum contracta irrita minimè sunt.
- 2 Matrimonium contrahenti doctrinam Christianam scire debent.
- 3 Matrimonium prohiberi non potest Christianam doctrinam non addiscentibus, sed contra eos admonitionibus tantum comminatorijs est procedendum.
- 4 Matrimonium contrahentes qua ætate constituti esse debeant, ostenditur.
- 5 Dispensare potest Episcopus, ut minores Matrimonium contrahant, si habeant usum rationis, seu malitiæ qua ætatem suppleat.
- 6 Parochus exteros nequaquam denunciabit, nisi eorum conditionem nouerit legitimo in scriptis testimonio, quod alium virum, vel uxorem non habeant.
- 7 Parochus antequam ad denunciations Matrimoniales deueniat, inquirere debet, an contrahentes eo anno in Paschali solemnitate confessi fuerint, & S. Eucharistiæ sumpserint.
- 8 Matrimonium contrahentes cum peccato mortali, indignè recipiunt Sacramentum, & peccat mortaliter solum quatenus recipiunt.
- 9 Matrimonium secundum contrahere non potest mulier nisi per certum nuncium certificata fuerit de morte primi viri, qua certitudo

Iudicis prudentis arbitrio attentis circumstantiis occurrentibus relinquitur.

- 10 Vagos quomodo coniungere debeat Parochus? ostenditur.
- 11 Parochus, quo tempore nuptiarum solemnitates celebrare, aut benedictiones facere debeat? ostenditur.
- 12 Parochus si tempore vetito nuptiarum solemnitates celebret, aut benedictiones faciat, graui pena plectendus erit, arbitraria tamen.
- 13 Aduentus tēpus in prohibitione nuptiarum incipit à primis vespers Sabbati præcedētis.
- 14 Sponsalia de futuro celebrari non prohibentur Aduentus, aut Quadragesimæ tempore.
- 15 Interdicti tēpore, aut personarum interdictarum Matrimoniis interesse non licet Parochis.
- 16 Vicarius generalis non potest impedire ne Parochus absque eius licentia denunciations faciat.
- 17 Denunciations à proprio contrahentium Parocho, vel ab alio de eius licentia fieri debent, non sunt tamen de essentia Sacramenti.
- 18 Denunciations fieri debent in utraque, sponsi scilicet, & sponse Parochia, quando illi sunt diuersarum Parochiarum.
- 19 Denunciations faciendæ sunt tribus continuis diebus festiuis, qua sibi non succedunt immediate, dummodo tamen inter vnā, & alteram denunciationem multos dies festos non interponat Parochus.
- 20 Denunciations ferialibus diebus etiam cum Episcopi dispensatione fieri non possunt nisi in eis ingens hominum multitudo ad Ecclesiam accedat.
- 21 Denunciations validè facere poterit Parochus extra Ecclesiā & Missarum solemnitas, si magnus populi concursus, & locus aptus sit ut ad multorum notitiam perueniat.
- 22 Formula, qua in his denunciationibus uti debet Parochus, ponitur.
- 23 Parochus non statim atque tres denunciations factæ erunt, ad Matrimonij celebrationem procedere debet; nisi transactio trium, vel duorum saltem dierum spatio.
- 24 Parochus an aliquibus casibus denunciations omittere possit, ostenditur.
- 25 Parochus prætermisiss denunciationibus Matrimonium celebrans grauitèr peccat, & seuerius erit ab Ordinario puniendus.
- 26 Matrimonium absque denunciationibus contractum validum remanet, etiā si Ordinarius recuset dare licentiam quod fiant post.
- 27 Penam triennalis suspensionis comminatam in cap. cum inhibito, §. sanè, de clandest. spons. an incurrat Parochialis Sacerdos, qui interfuit Matrimonio valido, clandestino tamen ob denunciationum omissionem? ostenditur.
- 28 Parochus sponse, ad quem pertinet Matrimonij celebratio, non antè hanc faciat, quàm